Accredited by NAAC B++

कविकुलगुरु-कालिदास-संस्कृत-विश्वविद्यालयः, रामटेकम्

Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek

राष्ट्रहिताय संस्कृतम्
Sanskrit for Nation's Welfare

वैदर्भी

त्रैमासिकी
चित्रमयी वृत्तपत्रिका

Trimonthly University Newsletter ● Volume VIII ● October - December 2019

Contents... Pg.No.

Mahatma Gandhi Jayanti	02
State Level Symposium	03
Book Exhibition	04
RUSA Visit	05
Extension & Outreach Activities	06
Dhishana	07
Scrutiny work & BoS	... 08
New Research Frontiers	09
Various Programs...	10-11
Achievement of Faculty	12
Hon'ble VC with dignitories	13
Media Coverage	14-15
Major Developments	16
Interviews of Prof. Penna	17
Hon'ble VC's Diary	18
Dialogue with Scholar	19

A Dialogue with Rashtrapita Mahatma Gandhi.

Hon'ble VC Prof. Shrinivasa Varakhedi paying rich tribute to Mahatma Gandhi on the occasion of **Gandhi Jayanti** at Mahatma Gandhi Antarrashtriya Hindi Vishwavidyalay, Wardha. (02.10.2019)

Auropath Global Award 2019

It is indeed a proud moment that **Kavikulaguru Kalidas Sanskrit Univeristy, Ramtek received Auropath Global Award 2019** under the **"Best Upcoming University"** Category at the hands of **Shri. Bhupesh Baghel, Hon'ble Chief Minister of Chattisgadh** on 2nd November 2019. The award given by Auropath & Shri Arobindo Society, Puducherry jointly. Hon'ble VC Prof. Varakhedi with award winning KKSU Deans & Officer.

वैदर्भीमाश्रिताः सर्वाः कला विद्याश्च सन्ततः। प्रथितानां यशोमूलं वैदर्भी रीतिरुत्तमा ।। – प्रा. मधुसूदन पेन्ना

Mahatma Gandhi Jayanti - 02.10.2019

Hon'ble VC paid an education visit with faculty members and students to Mahatma Gandhi Antarrashtriya Hindi Vishwavidyalaya, Wardha & Bapu Ashram, Sevagram on the occasion of Gandhi Jayanti on 2.10.2019.

Hon'ble VC **Prof. Shrinivasa Varakhedi** lighting the traditional lamp on the occasion of Mahatma Gandhi Jayanti.

Hon'ble VC **Prof. Rajanish Shukla,** MGAHU, Wardha felicitating Hon'ble VC **Prof. Shrinivasa Varakhedi** by giving symbolic gift of 'Charakha'

Hon'ble VC **Prof. Varakhedi** delivering the speech.

All the dignitaries on the dais releasing **Seven Volumes of Marathi translation of Kalidas Literature** published by KKSU.

Hon'ble VC **Prof. Varakhedi** felicitating **Prof. Rajanish Shukla,** Hon'ble VC, MGAHU, Wardha

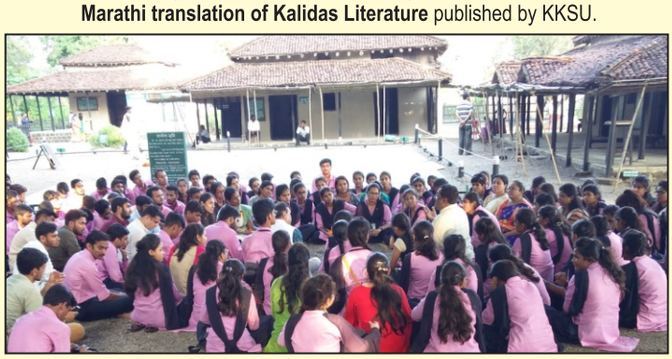

Hon'ble VC **Prof. Varakhedi** enlighting students by giving information about Rashtrapita Mahatma Gandhiji's contribution to the Nation & sang a bhajan Vaishnav Jan to ---- jointly.

Hon'ble VC **Prof. Varakhedi,** Hon'ble VC **Prof. Rajanish Shukla** & **Prof. Kavita Holey,** Campus Director - Ramtek and other dignitaries spinning wheel by Charakha.

Coordinators - Dr. Dinakar Marathe, Coordinator, NSS & **Dr. Jaywant Choudhari,** Director, DSW

State Level Symposium on Philosophical Thoughts of Maharashtra Saints (11.10.2019)

Hon'ble VC **Prof. Shrinivasa Varakhedi** inaugurating the symposium by lighting the traditional lamp.

Hon'ble VC felicitating Convenor - **Prof. Madhusudan Penna**, Dean, Faculty of Indian Philosphy,Religion & Culture

Hon'ble VC felicitating Guest Speaker Respected **Dr. Yashodhan Maharaj Sakhre**

Hon'ble VC felicitating Guest Speaker **Dr. Dinesh Rasal.**

Hon'ble VC felicitating Guest Speaker Respected **Dr. Bhagyalata Pataskar**

Guest speaker **Dr. Yashodhan Maharaj Sakhre** delivering the lecture on **Tukaram Maharaj Abhanga Darshan.**

Guest speaker **Dr. Dinesh Rasal** delivering the lecture on **Changdev Pasashti - A philosophical outlook.**

Guest speaker **Dr. Bhagyalata Pataskar** delivering the lecture on **Philosophical Perspective of Sahasranam.**

State Level Symposium on Philosophical Thoughts of Maharashtra Saints

Convenor - Prof. Madhusudan Penna, Dean, Faculty of Indian Philosphy,Religion & Culture

Co-ordinator - Dr. Kalapini Agasti, HoD, Bharatiya Darshan Department

Book Exhibition in Sanskrit Vishwasammelan, Bengaluru (09-11.11.2019)

Hon'ble VC **Prof. Shrinivasa Varakhedi** has attended the Inaugural program of Sanskrit Vishwasammelan organized by Samskrit Bharati at Bengaluru. Hon'ble Vice President of India **Shri. Venkaiya Naiduji** was felicitated by the organizers.

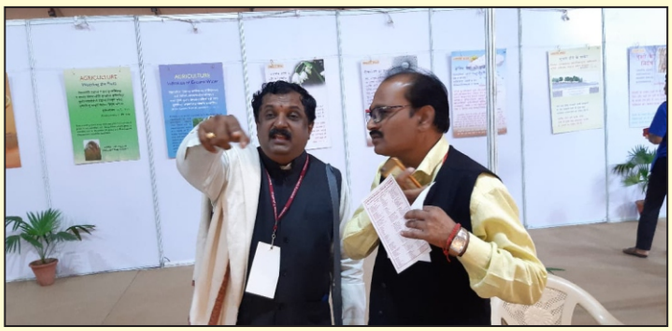

Hon'ble VC **Prof. Shrinivasa Varakhedi** interacting with **Dr. Dipak Kapde,** Librarian, KKSU.

KKSU's Library Dept. has participated in Book exhibition. Hon'ble VC **Prof. Shrinivasa Varakhedi,** Resp. **Shri Sureshji Soni,** Sahakaryavaha, RSS & other eminent scholars, students, Sanskrit lovers have been visited to the Book stall of KKSU.

Univesity Book stall received overwhelming response from book lovers. Hon'ble Vice President of India **Shri. Venkaiya Naiduji** also paid a visit to the stall. **Dr. Deepak Kapde** and his team worked hard for the success.

Prof. Vijaykumar, Registrar (I/c), Shri. Sumit Katale & Mrs. Kalyani Deshkar (both Asst. Registrar, KKSU) also cooperating with Dr. Kapde Sir with utmost devotion and dedication.

Co-ordinator - Dr. Deepak Kapde, Librarian (I/c), KKSU, Ramtek

RUSA Visit - 23.11.2019

Hon'ble **Prof. Vijaykumar** introducing **Prof. Pramod Pabrekar,** Chairman, RUSA Committee to all the Faculty members and Officers

Hon'ble **Prof. Pabrekar** reviewing map of Convocation Hall which work is under progress under RUSA grant.

Hon'ble **Prof. Pabrekar** inspecting the Convocation Hall work and other civil work with University officials

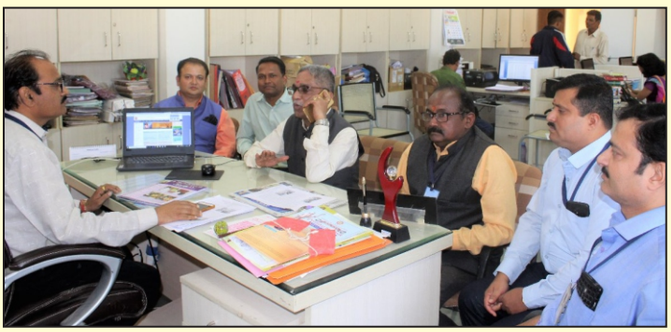

Prof. Pabrekar visited the University Library and interacted with Librarian **Dr. Deepak Kapde** about the Library work.

Prof. Pabrekar is interacting with students regarding their classes.

Prof. Pabrekar interacting with Hon'ble VC **Prof. Shrinivasa Varakhedi** and Finance & Accounts Officer **Dr. Ramachandra Joshi.**

Prof. Pabrekar performing Bhumipujan of Second phase of Girl's Hostel Construction at Ramtek.

Extention & Outreach Activites

Krida Mahotsava 2019 (23.11.19)

Dr. Sharad Suryavanshi, Director, Physical Education, R.T.M. Nagpur University inaugurating the **Krida Mahotsava** by lighting the traditional lamp.

T-20 Cricket tournament is going on.
Dr. Amol Mandekar, Director, Physical Education organized this event.

Samvidhan Din (26.11.19)

All the Staff members, students along with Hon'ble VC Prof. Shrinivasa Varakhedi, Registrar Prof. Vijaykumar taking an Oath on Samvidhan Din.

Bag, Envelop making workshop (29-30.11.19)

Teacher's Training & Outreach Activity Centre has organized **Bag, Envelop making workshop** for ladies in Ramtek & nearby areas to make them self sufficient. Hon'ble VC Prof. Shrinivasa Varakhedi gave guidance to this workshop. The workshop has received tremendous response from the ladies. After acquiring the skill of making bags and envelops, an exhibition was organized. This display and sale also received good response. Centre Director Prof. Lalita Chandratre and her team has taken efforts for organizing this workshop.

Swachha Bharat & FIT India Plog Run Cmpaign (30.11.19)

KKSU's students cleaning the premises of Ramtek Bus Stand under the Swachha Bharat Abhiyan & FIT India Plog Run Campaign.

Activities under "Dhishana" - A platform for student to explore their personality.

Dhishana – A platform for acquiring the skill of Sanskrit Elocution inaugurated by **Prof. Gautam Patel**, Gujrat University, Gujrat

KKSU student in **Elocution Competition** organized in Ramtek

A group of KKSU students participated in **Indradhanushya – Inter University State level Competition** under the leadership of **Dr. Jaywant Chaudhari.**

A student singing a song in **Indradhanusya - Inter University State level Competition** organized by **Gondwana University, Gadchiroli.**

Youth Festival (05.10.2019)

NSS & Student's welfare jointly organized **Youth Festival** in Ramtek Campus to explore the talents of students by organizing various competitions. Hon'ble Registrar **Prof. Vijaykumar**, Campus Director **Prof. Kavita Holey, Dr. Dinakar Marathe,** Coordinator, NSS, **Dr. Jaywant Choudhary** (Guide) felicitating winning students in the concluding ceremony of Youth Festival.

A team of 17 students of KKSU excelled in **Maharashtra State Sanskrit Competition** organized by K. J. Somayya Sanskrit Peetham, Mumbai campus of Rashtriya Sanskrit Sansthan, New Delhi. (From left) Dr. Sachin Daware (Mentor), Dr. Jayawant Choudhari, Director DSW (Guide), Dr. Hrishikesh Dalai, Campus Director, Ramtek, Hon'ble VC Prof. Varakhedi, Hon'ble Registrar Prof. Vijayakumar, & Dr. Pragati Dixit (Mentor) with Students. (4.11.19)

Scrutiny Work of Applications for Affiliation

KKSU has received applications for affiliation from many renowned educational institutes in Maharashtra. Office of Board of Planning & Development (BPD) has scrutinized these applications by forming various committees under the chairmanship of Dr. Smita Fadanvis,Deputy Registar, Academic Section, Dr. Deepak Meshram, Deputy Registrar, College Section, Dr. Roshan Alone, Assistant Registrar, Establishment Section. This crucial and painstaking work has been completed under the guidance of Prof. Vijaykumar, Director BPD. Shri. Sumit Kathale , Assistant Registrar, BPD & his team has coordinated this work in a systematic manner. (November 2019)

Board of Studies Meeting

KKSU's **Academic Section** has organized meeting of **22 Board of Studies** in various subjects during 20th November to 25th November 2020. 1) Veda tatha Vyakaran BoS, 2) Sanskrit Bhasha tatha Sahitya BoS, 3) Visual Arts BoS are among them. Dr. Smita Fadanvis, Deputy Registar, Academic Section has scheduled & coordinated all the meetings.

Three Days Seminar on New Research Frontiers (4 to 6.12.2019)

Prof. Rani Sadashiv Murthy, Dean, Academics, RSV, Tirupati delivering keynote address in the Research Seminar organized by KKSU for Course work students.

Hon'ble VC Prof. Varakhedi addressing the Students.

Research Students with Dignitaries.

Special Lecture by **Dr. Gopikrishna Reghu,** Kolkata

Special Lecture by **Dr. Anil Kumar,** Hyderabad

Special Lecture by **Dr. Ashish Linge,** Nagpur

Three Days Seminar on

New Research Frontiers

- KKSU has organized **Three Days Seminar on New Research Frontiers** for Research Course Work Students in Ramtek Campus from 4th to 6th December 2019. 50 Research Students have presented Reserach Papers in Seminar.
- The following experts delivered lectures in the Seminar.

Resource Person	Topics	Lectures
Prof. Rani Sadasiva Murthy, Professor & Dean, RSV, Tirupati	Keynote address on **"An Approach to Comparative Literary Criticism"** Sanskrit Research & Methods	6
Dr.Gopi Krishanan Reghu Asst. Professor, Ramkrishna Mission Vivekananda Educational and Research Institute, Belur	**Manuscript Critical Editing**	8
Dr. Anil Kumar Founder, CEO & Director, Anuvak Technologies Pvt Ltd, Hyderabad	**ICT, La Tex**	10
Dr. Ashish Linge Asst. Professor C. P. & Berar College, Nagpur	**Synopsis & Thesis Writing**	8

Co-ordinator - Dr. Rajendra Jain,
Asst. Professor, Sanskrit Language & Literature Department

Various Programs organized by University

Samasa Workshop (7.10.19)

Hon'ble Vice Chancellor Prof. Shrinivasa Varakhedi delivering Presidential address at **Validictory program of Samasa Workshop** organized by Veda & Vyakarana Dept. 7.10.19

Sister Nivedita English Club (09.10.19)

Initiative taken by **Prof. Anagha Ambekar Sister Nivedita English Club** started in KKSU for acquiring proficiency on English Language. **Dr. Jaywant Chaudhari**, Director, DSW also encourages students to acquire the soft skill of English Communication under this platform. 09.10.19

Shastrabharati Lecture Series (18.10.19)

Dr. Shailaja Ranade delivered a lecture under **"Shastrabharati" lecture series** organized by Bharatiya Darshan Dept. 18.10.19

National Seminar on Kirtanshastra

Dr. Prasad Gokhale, Dr. Jaywant Chaudhari, Dr. Shivram Bhat, Dr. Rajendra Jain along with **Dr. Dinesh Rasal** participated in **Two Day National Seminar on Kirtanshastra** jointly organized by KKSU and Inchagiri Rasal Sampraday Charitable Trust at Pune. (Nov. 2019)

Divyanga Din (03.12.2019)

Hon'ble VC felicitating **Shri Sukhadeo Mathure,** resident of Ramtek who is working with all disabilities & odd situation in life with courage & hard work. He hold an Internet Café & living with utmost self-esteem and respect. KKSU has taken a special note of it and felicitate him on **Divyanga Din.**

Hon'ble **VC Prof. Varakhedi** appeals everyone " to see the beauty of mind, soul & work of every men…." that is the idea behind the **Divyang Din** on which we should ponder upon.

MoU with Sanskrit Bharati (03.12.2019)

KKSU has signed **MoU with Samskrit Bharati, USA.** The University has also appointed **Dr. Padmakumar,** Organizing Secretary, Samskrit Bharati, USA as an **Academic Ambessdor** to propagate the University's work, curriculum and inter-institutional collaboration in USA.

Dr. Padmakumar interacting with students of KKSU in a special program.

Various Programs organized by University

Mahaparinirvana Din (6.12.19)

Hon'ble VC Prof. Shrinivasa Varakhedi with all staff members paying rich **tribute to Dr. Babasaheb Ambedkar** – Architect of Indian Constitution on **Mahaparinirvana Din**. 6.12.19

Geeta Jayanti (07.12.19)

Hon'ble VC chanting Geeta verses with students on the occasion of Geeta Jayanti. 7.12.19

Management Council Meeting (11.12.19)

Management Council Meeting executed under the Chairmanship of Hon'ble **Prof. Shrinivasa Varakhedi.** 11.12.19

स्वाध्यायान्मा प्रमदः । (11.12.19)

Being a teacher, Hon'ble VC sir, despite his hectic work schedule, taught various sanskrit texts to students. 11.12.19

A special lecture (19.12.19)

A special lecture on **"Need & Importance of Nutrition"** delivered by **Mrs. Anshuja Kimmatkar** organized by Women Cell. 19.12.19

A Special lecture on Sanskrit Grammar (23.12.19)

A special Lecture on Sanskrit Grammar delivered by **Dr. Arati Ankalwar**, HoD, Sanskrit, Government College, Aurangabad. 23.12.19

Blood Donation (24.12.19)

KKSU's NSS unit in collaboaration with Bharatiya Darshan Dept. organized **Blood Donation Camp** on the ocassion of Pandit Madan Mohan Malaviya Jayanti. This camp received good response from staff and students. 24.12.19

Kojagiri Celebrations

KKSU students celebrating **Kojagiri** festival with full vigor.

Achievements of Faculty

Prof. Madhusudan Penna

Prof. Madhusudan Penna is an eminent Sanskrit Scholar, Poet, and translator. Presently he is serving as Dean, Faculty of Indian Religion, Philosophy & Culture, KKSU, Ramtek. Recently Prof Penna has been declared **Sahitya Academy Award** for his Sanskrit Mahakavya **'Prajnyachaksusham'**. Prajnachaksusham depicts the life & philosophy of the extraordinary scholarly saint from Maharashtra - Gulabrao Maharaj (1881-1915).

Prof. Penna is scholar of Darshanshastra, specialized in Yoga, Nyaya & Vedanta. He has received Somnath Best Sanskrit Scholar Award, Pt. Latkar Shastry Memorial Award, Pt. Satwalekar Memorial Award, Pt. Ghatate Memorial Award, Sanskrit Pandit Sanman etc.

KKSU is very fortunate to have an esteemed faculty like Prof Penna ! Heartiest Congratulations Sir !!

Hon'ble VC **Prof. Shrinivasa Varakhedi** congratulating **Prof. Madhusudan Penna** after receiving the Good News of **Sahitya Academy Award** to his **Sanskrit Mahakavya Prajnyachakshusham.**

Congratulations

Congratulations

Hon'ble Vice-Chancellor
Prof. Shrinivasa Varakhedi
has been nominated as
National Vice President
of Samskrit Bharati
in Sanskrit Vishwasammelan
organized by
Samskrit Bharati.
Dt. 10.11.2019

Hon'ble VC with Dignataries

Hon'ble Governor & Chancellor of Universities in Maharashtra **Shri. Bhagat Singh Koshyari** with all the eminent Vice-Chancellors of various Universities in Maharashtra on the occasion of a meeting called by Hon'ble Governor sir. (7.10.2019)

Hon'ble VC felicitating **Prof. T. V. Kattimani,** Hon'ble VC, Central Tribal University, Amarkantak.

Hon'ble VC presenting seven volumes of Marathi Translation of Kalidas Literature to Respected **Shri. Vijay Phanshikarji,** Scholarly Editor, The Hitavada, Nagpur.

Hon'ble VC Prof. Shrinivasa Varakhedi felicitating **Dr. Padmakumar, Sanghtanmantri,** Sanskrit Bharati, USA. He has appointed as Academic Ambassador by KKSU to promote University's curriculum and intra-exchange of faculty and academic programs in USA. 3.12.19

Hon'ble VC Prof. Shrinivasa Varakhedi felicitating **Dr. Ghosh, Director, Auropath** at a meeting conducted by NSS Unit of KKSU on Village adaption under Unnat Bharat Abhiyan. 4.12.19

Hon'ble VC at various Programs

Hon'ble VC Prof. Varakhedi delivering a **lecture on National Education Day** in ICPR, New Delhi. 11.11.19

Hon'ble VC Prof. Varakhedi delivering a lecture in a **Akshar Purushottam Darshan Conference** organized by ICPR, New Delhi. 15.11.19

Sahitya Akademi Award-2019 announced to Prof Penna

■ Staff Reporter

PROF Madhusudan Penna, Dean of the faculty of Indian Religion, Philosophy and Culture, Kavikulguru Kalidas Sanskrit University (KKSU) won the Sahitya Akademi Award-2019. Sahitya Akademi has declared the award for Prof Madhusudan Penna for his Sanskrit epic 'Pradnya Chakshum'. On Wednesday Sahitya Akademi shared a press release announcing its annual Sahitya Akademi Awards in 23 languages. Prof Penna was one of the winners in the list. The award having scroll of honour, shawl and a cash prize of Rs One lakh will be presented to Prof Penna during a ceremony to be held on February 25, 2020 in New Delhi.

Prof Madhusudan Penna

Two other eminent litterateurs from Nagpur have been honoured with Sahitya Akademi Award previously. These include legendary poet Grace, and noted author Asha Bage for their works 'Varyane Halte Raan' and 'Bhoomi', respectively.

Prof Penna has penned complete biography of Sant Gulabrao Maharaj through a Sanskrit epic 'Pradnyachakshum'. He had also conducted research on books written by Gulabrao Maharaj. He is spreading the thoughts and principles of Sant Gulabrao Maharaj through lectures and speeches. "The Sahitya Academi Award is the real blessing of Sant Gulabrao Maharaj," said Prof Penna.

Prof Srinivasa Varakhedi felicitating Prof Madhusudan Penna while others look on.

Prof Srinivasa Varakhedi, Vice-Chancellor of KKSU congratulated Prof Penna for Sahitya Akademi Award. Prof Varakhedi stated, "Prof Penna has mastery over Sanskrit language. He is a scholar of philosophical contemplation of Sant Gulabrao Maharaj. The language of this epic is fluent and easy to understand. This is a prestigious moment for KKSU and is the real honour of Sanskrit proficiency of Prof Penna."

Prof Penna is a researcher of Indian and Western philosophies. He is expert of Vedanta, Nyayshashtra and Yogashashtra. Prof Penna is

(Contd on page 2)

संविधानातील मूल्ये आचरणात आणावी

◆ नागपूर, २७ नोव्हेंबर

कविकुलगुरू कालिदास संस्कृत विद्यापीठात संविधान दिनानिमित्त एका कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले. यावेळी कविकुलगुरू कालिदास संस्कृत विद्यापीठ, रामटेक येथे भारतीय संविधान दिनानिमित्त सर्व प्राध्यापक, प्रशासकीय अधिकारी, कर्मचारी, विद्यार्थी यांनी भारतीय संविधानाची शपथ ग्रहण केली. सदर कार्यक्रमाचे आयोजन विद्यापीठाच्या राष्ट्रीय सेवा योजनेतर्फे करण्यात आले होते.

छात्र कल्याण संचालक डॉ. जयवंत चौधरी आणि रासेयो ...

प्रामुख्याने उपस्थित होते.

कुलगुरू प्रो. वरखेडी यांनी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करताना सांगितले की, प्रत्येकाने राष्ट्राची ...

अपेक्षित असे संविधान, मूल्ये, विचार आपण आचरणात आणले तरच दिनाचा उद्देश सफल ... राष्ट्रक ...

कालिदास विद्यापीठातर्फे अमेरिकेत शैक्षणिक दूत

विद्यापीठ आणि संस्कृत भारती, अमेरिका यांचा संयुक्त करार

◆ नागपूर, ११ डिसेंबर

कालिदास संस्कृत विद्यापीठातर्फे संस्कृतच्या प्रचाराचे उद्दिष्ट साध्य करण्यासाठी अमेरिकेतील संस्कृत भारतीचे संघटनमंत्री डॉ. पद्मकुमार यांची शैक्षणिक दूत म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे. यासंदर्भातील नियुक्तिपत्र कुलगुरू डॉ. श्रीनिवास वरखेडी यांनी डॉ. पद्मकुमार यांना दिले आहे.

कविकुलगुरू कालिदास संस्कृत विद्यापीठ रामटेक हे अन्य संस्कृत विद्यापीठांच्या तुलनेत आपल्या वैशिष्ट्यपूर्ण उपक्रमांमुळे सातत्याने आघाडीवर आहे. अन्य संस्कृत विद्यापीठ पारंपारिक शास्त्रज्ञानावर भर देऊन त्यावर आधारित अभ्यासक्रम राबवितात. पण, कालिदास संस्कृत विद्यापीठ पारंपरिक शास्त्र ज्ञानासोबतच नावीन्यपूर्ण अभ्यासक्रम आणि पारंपरिक ज्ञानाचा समन्वय साधत आधुनिक ... अभ्यासक्रम ...

कुलगुरू श्रीनिवास वरखेडी डॉ. पद्मकुमार यांचा सत्कार करताना. बाजूला प्रो. विजयकुमार

अभ्यासक्रम हे रोजगारक्षम असून प्राचीन ग्रंथातील विज्ञान आणि तंत्रज्ञानाच्या आविष्कारावर विद्यापीठाचा भर आहे. संस्कृत भाषेचा प्रचार व प्रसार हे विद्यापीठाच्या स्थापनेचे उद्दिष्ट आहे.

विद्यापीठाचे कुलगुरू श्रीनिवास वरखेडी यांच्या पुढाकाराने आंतरराष्ट्रीय संबंध व सहकार्य या विभागाचे संचालक प्रो. विजयकुमार ...

सामंजस्य करारात संस्कृत भाषा आणि संस्कृत संभाषणासंबंधीची माहिती, शिक्षण सामुग्री आदींची देवाण-घेवाण करणे, दोन्ही संस्थाना आवश्यक असे मर्यादित कालावधीच्या अभ्यासक्रमांचे आयोजन करणे आणि परस्पर संस्थेतील मान्यवर तज्ज्ञांना निमंत्रित करणे, या कराराच्या अनुषंगाने लघु प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम, परिषदा, ...

संस्थांदरम्यान अनुदानित संस्थाकडून प्रायोजित केलेले संशोधन कार्यक्रम किंवा प्रशिक्षण कार्यक्रम आयोजित करणे तसेच यामध्ये परस्पर संस्थांमधील प्राध्यापकांना निमंत्रित करणे, मर्यादित कालावधीकरिता पदवीपूर्व पदवी, आचार्य स्तरावरील विद्यार्थ्यांना शिक्षण व संशोधनासाठी हस्तांतरण करणे, दोन्ही विद्यापीठांना आवश्यक अशा विविध शैक्षणिक साहित्य आणि प्रकाशनांचे आदान-प्रदान करणे आदी उपक्रम राबविण्यात येणार आहेत.

अमेरिकेत संस्कृतबद्दल जिज्ञासा

आंतरराष्ट्रीय संबंध व सहकार्य विभागाद्वारे डॉ. पद्मकुमार यांचे 'पश्चिमी देशात संस्कृत' असे स्वतंत्र संवादसत्र आयोजित करण्यात आले होते. विभागाचे संचालक विजयकुमार यांनी प्रास्ताविक व डॉ. पद्मकुमार यांचा परिचय करून दिला. डॉ. पद्मकुमार हे मूळ केरळ येथील असून त्यांनी केरळ, तामिळनाडू या राज्यात संस्कृत भारतीचे समर्पित कार्यकर्ते म्हणून कार्य केले आहे. गेल्या दहा वर्षांपासून ते अमेरिकेतील ५० राज्यांमध्ये संस्कृतच्या प्रसाराचे ...

म्हणाले, अमेरिकेत संस्कृत भाषेबद्दल प्रचंड कुतूहल आहे. येथे संस्कृत शिकण्यासाठी नियमितपणे अमेरिकन विद्यार्थी उपस्थित राहतात. येथील नागरिकांना संस्कृतमधील शास्त्र शिकण्याची इच्छा असून त्यासाठी संस्कृत तज्ज्ञांची आवश्यकता आहे. यासाठी विद्यापीठाच्या विद्यार्थ्यांनी विविध शास्त्रांमध्ये निष्णात होऊन येथे शिकविण्यासाठी यावे, असे आवाहन केले.

योग, आयुर्वेद, ज्योतिष, वास्तु आदी शास्त्रांचे जुजबी ज्ञान नसलेले लोक तिथे पुस्तके काढून पैसा कमावत आहेत, हे पाहून वाईट वाटत असल्याचेही ४० राज्यांमध्ये संस्कृत भारतीने आपली केंद्रे स्थापन केली आहेत. त्या माध्यमातून संस्कृत भाषा आणि शास्त्र वर्ग चालविण्यात येतात. अमेरिकेत भारतीयांच्या ज्ञानाला वाव आणि संधी दोन्ही आहेत. त्यामुळे विद्यार्थ्यांनी आपले ध्येय सुस्पष्टपणे ओळखून त्यासाठी कठोरपणे परिश्रम घेतले पाहिजे. शैक्षणिक दूत म्हणून विद्यापीठाने दिलेली जबाबदारी मी आनंदाने पार पाडीन, असेही मत डॉ. ...

ग्यात आली. विद्यार्थी कल्याण संचालक ... वंत चौधरी यांनी आयोजनासाठी परिश्रम घेतले ...

First Youth Fest of KKSU celebrated with enthusiasm

...ner of one of the competitions held as part of the youth festival ...eiving the prize at the hands of Registrar Prof Vijaukumar, Prof ...ita Hole, Dr Dinkar Marathe.

■ Staff Reporter

...E first Youth Festival of ...ikulguru kalidas Sanskrit ...versity Students' Welfare ...partment, was celebrated at ...ntek, under the guidance of ...-Chancellor Dr Shrinivasa ... goli, fine arts etc were held. In all 80 prizes were given to the winners in different competitions. the aim was to provide a forum to the students to showcase their hidden talent. Director of Students Welfare Dr Jaywant Chaudhari conducted the festival effective-...

संस्कृत विद्यापीठात संविधान दिन साजरा

कविकुलगुरू कालिदास संस्कृत विद्यापीठ रामटेक येथे भारतीय संविधान दिनानिमित्त प्राध्यापक, प्रशासकीय अधिकारी, कर्मचारी, विद्यार्थी यांनी भारतीय संविधानाची शपथ ग्रहण केली. राष्ट्रीय सेवा योजनेच्यावतीने या कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. विद्यार्थी कल्याण संचालक डॉ. जयवंत चौधरी आणि रासेयो कार्यक्रम अधिकारी डॉ. सचिन डवरे यांच्या मार्गदर्शनात विद्यार्थ्यांनी शपथ घेतली. यावेळी कुलगुरू प्रा. श्रीनिवास वरखेडी, कुलसचिव प्रा. विजयकुमार आणि रामटेक परिसराचे संचालक डॉ. हृषिकेश दलाई उपस्थित होते.

संस्कृतशास्त्र स्पर्धेत कालिदास विद्यापीठ अव्वल

◆ नागपूर, २४ डिसेंबर

नवी दिल्ली येथील राष्ट्रीय संस्कृत संस्थानच्या के. जे. सोमय्या संस्कृत विद्यापीठाद्वारे महाराष्ट्र राज्यस्तरीय शास्त्र स्पर्धेचे आयोजन मुंबई येथे नुकतेच करण्यात आले. या स्पर्धेत व्याकरण शलाका, वेदांत शलाका, सांख्ययोगभाषण, धातूरूपकंठपाठ, ज्योतिष शलाका, पुराणेतिहास शलाका, साहित्य शलाका, शास्त्रीय स्फूर्ती, वेदभाष्य भाषण, साहित्य भाषण, धर्मशास्त्र ...

KKSU holds event to mark World Disability Day

■ Staff Reporter

KAVIKULGURU Kalidas Sanskrit University (KKSU) had organised a programme to mark World Disability Day, with Vice-Chancellor Dr Shrinivasa Varakhedi in the chair. Headmaster of Snehasadan School for Mentally-Challenged Sukhdev Mathure was the chief guest. Proprietor of Sukdev Cafe, Ramtek Sukdev Mathure was felicitated on the occasion. Mathure is a disabled person who with hard work has succeeded in his venture. The programme was organised with the initiative of Registrar Prof Vijaykumar. Director of Ramtek Campus of the University Dr Hrushikesh Dalai was present.

Mathure was honoured by offering shawl, *shreefal*, memento and a certificate, at the hands of Dr Varakhedi. Mathure is running ... and helping other disabled in the area. He expressed his wish of establishing a social organisation for welfare of the disabled.

Dr Shrinivasa Varakhedi, Sukdev Mathure and others during the felicitation programme.

Mahalle is serving the disabled for the last 20 years. He was also felicitated at the hands of Prof Vijaykumar. He narrated his experiences while working in the school for the disabled.

In his presidential address Dr Varakhedi said that the work of such persons are inspiring, when ... the normal persons express their inability to work. A video clip on the success stories of the disabled was also screened on the occasion.

He quoted example of M K Shridhar, neither has hands nor legs, and framed National Policy on Education, after moving across the nation. Opportunities for the disabled should be made available, he stated. Prathamesh Rotkar conducted the proceedings. Shraddha Upadhye proposed a vote of thanks.

Dr Padmakumar appointed Academie Abassador of KKSU

■ Staff Reporter

...RGAINSING Secretary of ...anskrit Bharati in America ...r Padmakumar has been ...ppointed Academie ...bassador of Kavikulguru ...lidas Sanskrit University ...KSU). The letter ... his appointment was ...ued by Vice-Chancellor Dr ...rinivasa Varakhedi, following signing of ...morandum of ...derstanding with Sanskrit ...arati.

...esides Sanskrit language, ...rmation about Sanskrit com...nication, academic literature ... lecture on Sanskrit in West, at the University, here. He stated that people in the West are curious ...

Newly-appointed Academie Abassador Dr Padmakumar with guests.

मटा कॅम्पस कनेक्ट

सकारात्मकतेतून दिव्यांगताही सुंदर

जागतिक दिव्यांग दिनानिमित्त कार्यक्रमात कुलगुरू डॉ. श्रीनिवास वरखेडी यांचे मत

म. टा. प्रतिनिधी, नागपूर

आंतरराष्ट्रीय दिव्यांग दिनी आयोजित कार्यक्रमात कुलगुरू डॉ. श्रीनिवास वरखेडी यांनी सुखदेव माथुरे यांचा सत्कार केला.

धनवटे नॅशनल कॉलेजमध्ये संविधान दिन

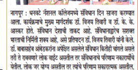

कुंभलकर महाविद्यालयात सुरक्षा व संविधान रॅली

Media Coverage

छत्तीसगडचे मुख्यमंत्री भूपेश बघेल यांच्या हस्ते 'नवोन्मुख विद्यापीठ' या गटात कविकुलगुरू कालिदास संस्कृत विद्यापीठाला ऑरोपथ ग्लोबल पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले.

संस्कृत विद्यापीठाला 'ऑरोपथ'

म. टा. प्रतिनिधी, नागपूर

पुदुचेरी येथील श्री अरविंद सोसायटीच्या ऑरोपथ संस्थेच्यावतीने देला जाणारा ऑरोपथ ग्लोबल पुरस्कार रामटेक येथील कविकुलगुरू कालिदास संस्कृत विद्यापीठाला मिळाला आहे.

उच्चशिक्षण क्षेत्रात लक्षणीय कामगिरी करणाऱ्या शैक्षणिक संस्था, विद्यापीठे आणि प्राध्यापकांचा गौरव हॉटेल सयाजी येथे आयोजित करण्यात आला होता. छत्तीसगडचे मुख्यमंत्री भूपेश बघेल यांच्याहस्ते 'नवोन्मुख विद्यापीठ' या संवर्गात कविकुलगुरू कालिदास संस्कृत विद्यापीठाला ऑरोपथ ग्लोबल पुरस्कार २०१९ देऊन सन्मानित करण्यात आले.

संस्कृत विद्यापीठाच्या संस्कृत आणि संस्कृतेतर भाषा शाखेच्या अधिष्ठाता प्रा. नंदा पुरी, कुलसचिव प्रा. विजयकुमार संस्कृत भाषा व कविता होले, डॉ. रामचंद्र संचालक डॉ. वीकारला. विद्यापीठासाठी या दोन वर्षांत कामगिरीचे श्रीनिवास

हे यश आहे. शैक्षणिक, संशोधन, विस्तार सेवा, आंतरराष्ट्रीय, राष्ट्रीय व राज्यस्तरावर प्राध्यापक आणि विद्यार्थ्यांनी यश प्राप्त केले आहे. विद्यापीठाने विविध संस्थांशी केलेले सामंजस्य करार, शिक्षक, विद्यार्थी व कर्मचारी यांच्यासंदर्भात राबविलेले विविध प्रकल्प व उपलब्ध करून दिलेल्या सुविधा या सर्व गोष्टींचे परिणामस्वरूप हा पुरस्कार मिळाला आहे. विद्यापीठासाठी हा पुरस्कार प्रेरणादायी आहे. विविध शैक्षणिक प्रशासकीय विभाग, प्राध्यापक अधिकारी, कर्मचारी यांच्या एकत्रित सातत्यपूर्ण आणि कठोर परिश्रमाचा हा पुरस्कार फलित आहे', असे मत संस्कृत विद्यापीठाचे कुलगुरू प्रा. श्रीनिवास

कालिदास विद्यापीठाचा युवा महोत्सव

२४ स्पर्धांमध्ये १५० पेक्षा जास्त विद्यार्थ्यांचा सहभाग

◆ नागपूर, १ ऑक्टोबर

कविकुलगुरू कालिदास संस्कृत विद्यापीठाच्या छत्र कल्याणतर्फे रामटेक येथे प्रथम युवा महोत्सवाचे आयोजन ५ ऑक्टोबर रोजी करण्यात आले. कुलगुरू श्रीनिवास वरखेडी यांच्या मार्गदर्शनाखाली आयोजित या महोत्सवात एकूण २४ स्पर्धांमध्ये १५० पेक्षा जास्त विद्यार्थ्यांनी उत्स्फूर्त सहभाग घेतला.

विद्यापीठ आणि संलग्न महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांच्या सुप्त कलागुणांना वाव मिळावा म्हणून राज्य आणि राष्ट्रीय स्तरावरील स्पर्धांमध्ये त्यांच्या कलांचा सर्वोच्च अविष्कार दिसावा तसेच त्यांच्यातील आत्मविश्वास व सादरीकरणातील गुणवत्ता वृद्धिंगत व्हावी या उद्देशाने या युवा महोत्सवाचे आयोजन करण्यात आले. या महोत्सवात एकूण १४ महाविद्यालयांच्या विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला. वक्तृत्व, वादविवाद, प्रश्नमंजूषा, संगीत, नृत्य, रांगोळी, रंगमंच, ललित कला आदी विविध स्पर्धांमध्ये उत्साहपूर्ण सहभाग सर्व विद्यार्थ्यांनी नोंदविला. विजेत्या विद्यार्थ्यांना एकूण ८० पारितोषिके प्रदान करण्यात आली.

छत्र कल्याण सं जयवंत चौधरी पां शिस्तबद्धतेने महोत्सवाचे केले. महोत्सवासाठी विजयकुमार, प्रो. कविता दिनकर माठे, डॉ. प्रसा डॉ. दीपक काकडे, पहुर्व यांच्यासह सर्व प्राध्यापक कर्मचाऱ्यांनी परिश्रम घेतले.

'संत तुकारामांनी अभंगातून समानतेची भूमिका मांडली'

प्रतिनिधी, नागपूर

वेदान्ताची भूमिका समानतेची होती; आणि तीच भूमिका तुकाराम मांडली आहे.

परिसंवादाचे आयोजन करण्यात आले होते. 'महाराष्ट्रातील संतांचे दार्शनिक चिंतन' या विषयावर आधारित परिसंवादात ते बोलत होते. डॉ. दिनेश रसाळ म्हणाले, की 'संतदेव पासष्टी' हा ज्ञानेश्वर माऊ

नसून आचार्यांच्या अद्वैत सिद्धांत आधारित आहे. संतांचे स्वरूप करून डॉ. रसाळ म्हणाले, स्वरूपात स्वतःची ओळ म्हणजे ज्ञान! ज्ञा आत्मज्ञान हा समर्थ दाखला देऊन होण्यासाठी अज्ञान आवश्यक आहे सांगितले.

यावेळी उप समायोचित म आणि आ यांनी मान

महाराष्ट्रातील संतांच्या चिंतनावर परिसंवा

◆ नागपूर, १४ ऑक्टोबर

मानवाची बहिर्मुख वृत्ती दूर करून त्याला आनंदस्वरूप अशा ब्रह्मताचाचे ज्ञान होणे आवश्यक आहे. तुकाराम महाराज समजून घेण्यासाठी वेदांताची भूमिका समजून घेणे आवश्यक असल्याचे प्रतिपादन यशोधन महाराज साखरे यांनी केले.

कविकुलगुरू कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालयाच्या विभागाच्या वतीने आचार्य भारती उपक्रमांतर्गत 'महाराष्ट्रातील संतांचे दार्शनिक चिंतन' या विषयावर राज्यस्तरीय परिसंवादाचे आयोजन करण्यात आले.

यावेळी यशोधन महाराज साखरे उपस्थितांना श्री तुकाराम महाराजांचे दार्शनिक साहित्य' या विषयावर मार्गदर्शन करताना बोलत होते. प्रा. श्रीनिवास वरखेडी, कुलगुरू विद्यापीठाचे सहायक प्राध्यापक डॉ. दिनेश रसाळ, पुणे

मंडळाच्या संचालिका डॉ. भाग्यलता पाटस्कर, परिसंवादाचे संयोजक व भारतीय धर्म तत्त्वज्ञान तथा संस्कृती संकायाचे अधिष्ठाता प्रा. मधुसूदन पेन्ना आणि सम्पन्वक डॉ. कलापिनी अगस्ती आदींची उपस्थिती होती. साखरे यांनी महाराजांचा पहिला तुकाराम

आणि तीच भूमिका तुकाराम महाराजांनी अभंगातून अभंगातून मांडली असल्याचेही त्यांनी सांगितले. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक डॉ. कल्पना अगस्ती यांनी केले. डॉ. दिनेश

संस्कृत विश्वविद्यालयाच्या ग्रंथप्रदर्शन केंद्राला देशभरातील संस्कृतानुरागींची भेट

◆ नागपूर, १९ नोव्हेंबर

संस्कृत भारती, दिल्लीतर्फे ९ ते ११ नोव्हेंबर दरम्यान आयोजित विश्व संस्कृत संमेलनात आयोजित ग्रंथप्रदर्शनात कुलगुरू प्रो. श्रीनिवास वरखेडी यांच्या मार्गदर्शनाखाली ग्रंथपाल डॉ. दीपक कापडे यांनी संस्कृत विद्यापीठातर्फे प्रकाशित ग्रंथ व इतर साहित्याचे प्रदर्शन भरविले.

दिल्ली येथील विश्व संस्कृत संमेलन ग्रंथप्रदर्शनाच्या माध्यमातून डॉ. दीपक कापडे व पुरुषोत्तम कावळे, ग्रंथालय परिचर यांच्या सहयोगाने कविकुलगुरू कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालयातर्फे प्रदर्शित करण्यात आलेल्या ग्रंथप्रदर्शनामध्ये विश्वविद्यालयातील विविध अभ्यासक्रम, विश्वविद्यालयातर्फे काढण्यात येणारी वैदर्भी ही त्रैमासिक पत्रिका, जानेवारी २०२० मध्ये होणाऱ्या परिषदेचे माहितीपत्रक, जाहिरातपत्रक, माहितीपत्रके, प्रकाशनसूची, ग्रंथप्रदर्शनाबाबत माहिती, अभ्यासक्रम प्रवेशपत्रक, पंचमहाकाव्य प्रकाशन इत्यादी प्रदर्शित करण्यात आले.

सदर प्रदर्शनाला उपराष्ट्रपती व्यंकय्या नायडू तसेच, केंद्रीय मंत्री व्ही. मुरलीधरन् यांच्यासह राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघाचे सहसरकार्यवाह सुरेश सोनी यांनी भेट दिली असता विश्वविद्यालयातील विशेष प्रकाशने व क्रियाकलापांबाबत त्यांना माहिती देण्यात आली. छत्तरपूर नवी दिल्ली परिसरातील नगर प्रमुख एल. पी. सिंग, सुनील कुमार सिंग, प्रा. शिवराम भट्ट यांच्यासह विश्वसंमेलनाला उपस्थित २००० सहभागींनी प्रदर्शनाला भेट दिली.

सदर प्रदर्शनाला संस्कृतानुरागींचा उत्साहवर्धक प्रतिसाद मिळाला. प्रदर्शनामध्ये पंचमहाकाव्यम् या वेगळ्या प्रकारच्या प्रकाशनाचे कौतुक झाले. तसेच संस्कृत बालसाहित्यम् (२३ खंड) हे विविध संस्कृत संस्था, शाळा, महाविद्यालये, विद्यापीठे यांना निःशुल्क देण्यात येते, या योजनेचे कौतुक करण्यात आले. एकूण ३५ बालसाहित्याचे संच भारतातील विविध शाळा, महाविद्यालयांना देण्याकरिता नोंद घेण्यात आलेली असून विविध प्रकाशनांची अग्रिम नोंदणी करण्यात आलेली आहे. नोंदणीकृत संस्थांना संस्कृत बालसाहित्याचे २३ खंड विनाशुल्क पाठविण्यात येणार आहेत. कविकुलगुरू कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालयाने मराठी भाषेमध्ये अनुवादित कालिदास समग्र साहित्याचे ७ खंड प्रकाशित केल्याबद्दल अनेक संस्कृत तसेच इतर भाषिक सहभागी प्रतिनिधींनी विश्वविद्यालयाचे अभिनंदन केले.

ग्रंथप्रदर्शनाची माहिती घेताना सुरेश सोनी

(तमा वृत्तसेवा)

Baghel (centre) at a function held in Raipur.

दार्शनिक संतांच्या तत्त्वज्ञानावर चिंतन

संस्कृत विद्यापीठात राज्यस्तरीय परिसंवाद

म. टा. प्रतिनिधी, नागपूर

परिसंवादात बोलताना डॉ. भाग्यलता पाटस्कर. व्यासपीठावर मान्यवर.

कविकुलगुरू कालिदास संस्कृत विद्यापीठाच्या भारतीय दर्शन विभागातर्फे आचार्य भारती उपक्रमांतर्गत 'महाराष्ट्रातील संतांचे दार्शनिक चिंतन' या विषयावर आधारित राज्यस्तरीय परिसंवाद झाला.

विद्यापीठाचे प्रा. श्रीनिवास वरखेडी यांच्या हस्ते उद्घाटन झाले. आळंदीचे यशोधन साखरे, पुणे विद्यापीठाचे सहायक प्राध्यापक डॉ. दिनेश रसाळ, वैदिक संशोधन मंडळाच्या संचालक डॉ. भाग्यलता पाटस्कर, परिसंवादाचे संयोजक व भारतीय धर्म तत्त्वज्ञान आणि संस्कृती विभागाचे अधिष्ठाता प्रा. मधुसूदन पेन्ना आणि भारतीय दर्शन विभागाचे प्रमुख डॉ. कलापिनी अगस्ती व्यासपीठावर विशेषत्वाने उपस्थित होते.

परिसंवादाचे प्रास्ताविक डॉ. कलापिनी अगस्ती यांनी केले. भारतीय दर्शन विभागाद्वारे चालणाऱ्या विविध उपक्रमांची माहिती त्यांनी दिली. महाराष्ट्रातील संतांचा दार्शनिक विचार तत्त्वज्ञानसूत्रांना, संशोधकांना व विद्यार्थ्यांना समजावा, यासाठी या परिसंवादाचे आयोजन करण्यात आल्याचे त्यांनी सांगितले.

साखरे यांनी तुकाराम महाराजांचे दार्शनिक साहित्य, डॉ. दिनेश रसाळ यांनी चांगदेवपासष्टीतील माउलींचे दार्शनिक चिंतन, डॉ. पाटस्कर यांनी सहस्रनाम वाङ्मयातील तात्त्विक चिंतन या विषयावर तर प्रा. मधुसूदन पेन्ना यांनी श्रीगुलाबराव महाराजांचे दार्शनिक चिंतन या विषयावर विचार व्यक्त केले.

श्रीतुकाराम महाराजांचे दार्शनिक साहित्य यावर बोलताना यशोधन साखरे यांनी तुकाराम महाराजांचा पहिला अभंग घेवून तुकाराममहाराजांची अद्वैतवेदान्ती भूमिका समजावून सांगितली. वेदान्ताची भूमिका समानतेची होती आणि तीच भूमिका तुकाराम महाराजांनी या अभंगातून मांडली आहे. त्यांना समजून घेण्यासाठी वेदान्ताची भूमिका समजून घेणे आवश्यक असल्याचे ते म्हणाले. 'चांगदेवपासष्टीतील माउलींचे दार्शनिक चिंतन' यावर बोलताना डॉ. रसाळ यांनी यथार्थ स्वरूपात स्वतःची ओळख पटणे म्हणजे ज्ञान, असे सांगितले. यथार्थ ज्ञान होण्यासाठी अज्ञानाचा नाश होणे आवश्यक आहे आणि ते करून घेण्यासाठी 'एक तरी ओवी अनुभवावी' असा उपदेशही त्यांनी केला. संचालन डॉ. रेणुका करंदीकर यांनी केले. तसेच आभारही मानले.

150 KKSU students visit Sevagram Ashram on Gandhi *Jayanti*

■ Staff Reporter

KAVIKULGURU Kalidas Sanskrit University celebrated 150th birth year of Mahatma Gandhi in a novel way. Under the leadership of the Vice-Chancellor Dr Shrinivasa Varakhedi 150 students of the University visited Gandhiji's Sevagram Ashram and Mahatma Gandhi International Hindi University, Wardha.

A special programme at the Hindi University was organised to spin thread on Charkha, with Dr Varakhedi and V-C of the Hindi University Prof Rajnish Shukla. They guided the students. Dr Varakhedi presented copies of entire literature of Kavi Kalidas to Prof Shukla.

NSS Programme Officer of KKSU Dr Dinkar Marathe, Students Welfare Director Dr Jaywant Chaudhari, Deans Prof Kavita Hole and Prof Krushnakumar Pandey and staff members were present. Shukla said th[illegible] indi language is made of [illegible] f[illegible] controlling influence [illegible] and Hindi

KKSU Vice-Chancellor Dr Shrinivasa Varakhedi lighting the traditional lamp at a programme at Hindi University in Wardha. V-C of Hindi University Prof Rajnish Shukla and others look on.

maintaining cleanliness.

At Sevagram Ashram the students recited Gandhiji's bhajan '*Vaishnav Jan To...*' and collected information about the Ashram's history.

KKSU also paid tributes to Mahatma Gandhi at [illegible] head office in Ramtek. The teachers and stu[illegible] to maintain cleanliness in the prem-

KKSU NSS holds Fit India Plog Run programme

■ Staff Reporter

NATIONAL Service Scheme (NSS) unit of Kavikulguru Kalidas Sanskrit University (KKSU) had organised Fit India Plog Run programme under 'Swachh Bharat' activity.

Students ran from the University premises and walked upto Ramtek bus station. During their walk they picked up garbage especially plastic waste lying at the bus station.

The activity was conducted under the leadership of Dr Shrinivasa Varakhedi [illegible] Prof Amit Bhargava [illegible] Ashish Jain participated in

Students are doing cleaning work at Ramtek bus station.

The University marching towards change...

Major Developements :-

- 115 Applications have been received online from various institutions all over Maharashtra for affiliation with KKSU.
- KKSU is going to host AIOC 2020 on 10-12 January 2020, for smooth conduction of this conference various committees have been constituted and preparation for Conference has geared up under the able guidance of **Hon'. VC Prof. Varakhedi** and **Local Secretary Prof. Penna.**

Heartiest Congratulations !

Hon'ble Registrar **Prof. Vijaykumar** welcoming Hon'ble **Shri. Mahesh Salunke,** Joint Director, Higher & Technical Education, Nagpur

Hon'ble Registrar **Prof. Vijaykumar** congratulating Hon'ble MLA **Shri. Ashishji Jaiswal,** Ramtek after the latter's win of Ramtek Seat in Assembly Elections 2019.

Various Programs organized by University

Special Children Visited to KKSU

Hon'ble VC **Prof. Varakhedi** distributed gifts to Special Childern, who were visiting to KKSU campus with **Prof. Lalita Chandratre,** Director, Teacher Training & Outreach Programs. 7.10.19

Translation Project

Hon'ble VC Prof. Varakhedi handing over the **First Skandha of Chandrala Parameshwari Mahatmya - A Translation Project** undertaken by Vistar Seva Mandal, KKSU to Shashikant Deshpande, Nagpur who is sponsorer of the project. Project Coordinator Dr. Prasad Gokhale, Prof. K.K. Pandey, Director, VSM, Dr. Ramachandra Joshi, Finance & Accounts Officer are also seen. 7.10.19

Special Lecture

Dr. Ushashi Guha & Dr. Gopichand Nimbarte, VNIT, Nagpur delivered special lectures on DNEP & Teacher Education in the Seminar organized by Education Department.

Research Seminar

Dr. K. M. Bhandarkar & Prof. Nanda Puri guided Research Students on Statistics in Educational Research & Interdisciplinary Research respectively. Program organized by Education Department. 18.10.19

Sahitya Academy Award to Prof. Penna is not only a prestigious honor for him but also for Sanskrit fraternity & for Nagpur city also. Nagpur media has cognized this moment & admired Prof. Penna's contribution to Sanskrit field by writing special articles & interviews.

Rare intellectual Icon by Shri. Vijay Phanshikar, Editor, The Hitavada

Rare intellectual icon

SCHOLARSHIP comes in various names. Dr. Madhusudan Penna is one of those rare verticals of truly high scholarship whose glory rose to another peak in 2019 when the prestigious Sahitya Akademi honoured him with its highest award for his epic work in Sanskrit, *Pradnyachaakshusham*, highlighting the life and work of the blind Marathi saint-poet Gulabrao Maharaj, who was known as 'Pradnyachakshu' with reference to his intellectual and spritual insight.

Pradnyachaakshusham is a work of a rare quality with fully lyrical, finely metered verses, understandable even to an initial learner of Sanskrit.

This simplicity of expression is a special attribute of Dr. Madhusudan Penna's personality, so much so that it is not possible to imagine that he is the Dean of the Faculty of Indian Culture,

(Contd on page 2)

Rare intellectual icon

(Contd from page 1)

- Philosophy, and Religion at the Kavikulguru Kalidas Sanskrit University at Ramtek, and somebody who speaks and writes, besides Sanskrit, languages like English, Hindi, Marathi, Tamil, Kannada, Malyalam, Telugu and German with rare aplomb.

Talk to him for a few minutes, and you will come away with the impression that you had just met a diamond buried in the dust of a spiritually-evoked nonchalance about self. But persist with the conversation for another few minutes and you will realise that you are in a dialogue with a scholar of Himalayan heights. A minute later, however, you will again confront self-effacement personafied.

It is certainly not without reason that the Sahitya Akademi chose him for the highest literary award in its portfolio. The Akademi has done itself the favour; it has honoured itself.

Yet, this is only the tip of the proverbial iceberg of Dr. Penna's scholarship. In his small frame, he has attained excellence of iconic proportions. His bespectacled face always glows, his eyes often sparkle and his pursuit of intellectual and spiritual excellence that made him one of the contemporary masters of Nyayashastra, Vedantashastra, Vyakaranshastra (Grammar), Padarthavidnyanshastra (Physics), Ganitshastra (Mathematics), Menduvidnyanshastra (Neurology).

Yet, all this pursuit of 'thick' sciences has not dimmed the poetic prowess of Dr. Madhusudan Penna. His friends describe him as a natural poet and an easy handler of multiple languages in all literary forms.

There also is another epic -- *Mahakavya* -- Dr. Penna has penned: *Kavyakanthacharitam* highlighting the life and work of his intellectual Guru Ganapathy Muni at whose feet he learned *Darshanshastra* among other philosophical sciences.

Multiple honours have been bestowed upon him, but one among them deserves a special mention -- the honour of 'Yuvavipashchit Puraskaar' given to young achievers of rare merit. Another in his long list is the opportunity to be part of the Indian delegation, led by Union Minister Mr. Prakash Javdekar, to the World Conference on Sanskrit at Vancouver, Canada, where he presented a much appreciated paper on Sant Gulabrao Maharaj.

Interviews of Prof. Madhusudan Penna

संत-आचार्यांच्या तत्त्वज्ञानाची उकल करायची आहे

मंजुषा जोशी
Manjusha.joshi@timesgroup.com

दृष्टिहीन, निर्धन, मातापित्यांच्या प्रेमाला पारखे राहिलेल्या संत गुलाबराव महाराजांना सर्व नकारात्मक शक्तींचा शस्त्र म्हणून वापर करीत डोळसांचेही डोळे उघडणारे तत्त्वज्ञान दिले. 'प्रज्ञाचक्षू'चे चरित्र व तत्त्वज्ञानावर संस्कृत भाषेत 'प्रज्ञाचाक्षुषम्' हे ओवीबद्ध काव्य लिहिणारे नागपूरचे प्रा. मधुसूदन पेन्ना यांना यंदाचा संस्कृत भाषेतील साहित्य अकादमी पुरस्कार जाहीर झाला आहे. रामटेकच्या कविकुलगुरू कालिदास संस्कृत विद्यापीठाच्या भारतीय तत्त्वज्ञान विभागाचे अधिष्ठाता प्रा. पेन्ना यांना येत्या, २५ फेब्रुवारी रोजी हा पुरस्कार प्रदान केला जाणार आहे.

रविवारची मुलाखत

त्यानिमित्त त्यांच्याशी साधलेला हा संवाद...

■ **अभ्यास आणि संशोधनाच्या अंगाने संस्कृतविषयी आवड कशी निर्माण झाली?**

मी मूळचा हैदराबादचा. माझा जन्म नारकटअल्ली या छोट्याशा गावात झाला. वडिलांच्या निवृत्तीनंतर हैदराबादला आलो. चार भावंडे आणि एक बहीण. मोठे भाऊ भाभा ॲटॉमिक रिसर्च सेंटरमध्ये ज्येष्ठ शास्त्रज्ञ, दुसरा भूजल मंडळात शास्त्रज्ञ, तिसरा चार्टर्ड अकाउंटट आणि मी चौथा. बहिणी गृहिणी. प्राथमिक शिक्षण गावात तेलगू भाषेत झाले. पुरोहिताच्या घरातील असल्यामुळे बालवयापासून संस्कृत भाषा कानावर पडत आली. भाषा म्हणून नव्हे तर पूजा-पाठाचे एक माध्यम म्हणून दहावीत आजोबांकडे वेद शिकायला गेलो. पुढे वेदांत वर्धिनी संस्कृत कॉलेजमधून पदवी, उस्मानिया विद्यापीठातून एमए, एमफिल आणि योगशास्त्रात पीएचडी केली. हैदराबादेतील अरोरा कॉलेज आणि रामकृष्ण मठात संस्कृत शिकवित होतो.

पीएचडी सुरू असताना नेदरलॅण्डला गेलो तेव्हा एक नवे जगच खुले झाले. भावातित ध्यान काय असते, ते आपल्यासाठी कसे उपयोग आहे हे कळले. भारतात परल्यानंतर १९९६मध्ये पीएचडी पूर्ण केली. दरम्यान संस्कृतमध्ये लिहिले पाहिजे, असे वाटू लागले. याच प्रेरणेतून महाभारतातील मुद्गल महर्षींवर 'मुद्गलचरितम्' या शीर्षकाचे पहिले नाटक लिहिले. संस्कृत विद्यापीठात कार्यरत असतानाच्या या काळात मी आठ महाकाव्ये लिहिलीत. त्यात दोन महाकाव्य व सहा लघुकाव्ये आहेत.

■ **संस्कृत भाषेत आपण मोठे योगदान देऊ आणि या योगदानाची दखल घेतली जाईल, असे वाटले होते का?**

मी आनंदासाठी लिहितो, काम करतो आहे. खूप काही योगदान देतो आहे, असे ...

अकादमी पुरस्कार विजेते 'पद्मश्री' पुल्लली श्रीरामचंद्रडू यांनी खूप कौतुक केले होते. 'असेच लिहित राहा', अशा शुभेच्छा त्यांनी दिल्या होत्या. हे आशीर्वाद पाठीशी होते, असे आता मागे वळून पाहताना वाटते.

■ **गुलाबराव महाराजांच्या तत्त्वज्ञानाने कसे प्रभावित केले.**

माझ्यात अहंकार होता. मला वेदपुराणांची अधिक माहिती आहे. गुलबराव महाराजांनी फार खोलात लिहिले नसेल, असा माझा समज होता. पण त्यांचे संस्कृतमधील ३२ ग्रंथ वाचले तेहा माझा अहंकार गळून पडला. त्यांच्या प्राज्ञेपुढे माझे गर्वाचे घर खाली झाले. शेतकरी कुटुंबात जन्मलेल्या ...

■ **या महाकाव्याचे काय वेगळेपण आहे?**

संस्कृत भाषेतील प्राचीन चरित्रात्मक महाकाव्यांमध्ये साधारणतः सुरुवातीपासून शेवटपर्यंत चरित्रच असते. पण मी पहिल्यांदा या महाकाव्यात चरित्र ...

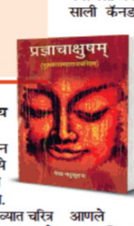

■ **साहित्य अकादमी तुमच्या या साहित्यकृतीची दखल घेईल, असे वाटले होते का?**

नाही! मी हे महाकाव्य लिहून संपवलेच होते, की दिल्ली प्रकाशनने २०१४ साली ते प्रकाशित करण्यासाठी मागून घेतले. त्यानंतर गुलाबराव महाराजांच्या शंभराव्या पुण्यतिथीनिमित्त; २०१५मध्ये सरसंघचालक मोहन भागवत यांच्या हस्ते या पुस्तकाचे प्रकाशन झाले. त्यानंतर अनेक ठिकाणी व्याख्यानांसाठी आमंत्रित केले गेले. अनेक पुरस्कार मिळाले. २०१८ साली कॅनडाला झालेल्या जागतिक संस्कृत परिषदेत 'मधुराद्वैत संप्रदाया'च्या गुलाबराव महाराजांवर बोललो. आता साहित्य अकादमीचा पुरस्कार मिळाला. हा माझ्या जीवनातला सुवर्णकाळ म्हणावा लागेल. जणू काही गुलाबराव महाराजांनीच हे सर्वकाही घडवून आणले आहे.

■ **साहित्य अकादमी या ...**

प्रोफेसरने माझ्याकडून या पुस्तकाची माहिती मागवून घेतली होती. मी ती दिली. कशासाठी अशी काही चौकशी केली नाही. आणि आता साहित्य अकादमी जाहीर झाल्याची बातमी कळली. असेही समजले की, या पुरस्कारासाठी आणखी एका ज्येष्ठ संस्कृततज्ज्ञांचे नाव समोर आले होते. ज्युरीमध्ये यावरून बरीच चर्चा झाली. मला वयाच्या ५२व्या वर्षी; इतक्या लहान वयात पुरस्कार कशाला असाही मुद्दा उपस्थित झाल्याचे कळले. हा पुरस्कार व्यक्तीला नव्हे तर त्याच्या निर्मितीला देत असतो, या मुद्द्यावर सहमती झाली आणि त्यानंतर माझ्या नावावर शिक्कामोर्तब केल्याचे कळाले.

■ **भविष्यातील योजना काय आहेत?**

'साहित्य अकादमी'ने माझ्या पाठीवर शाबासकीची थाप दिली आहे. आता पूर्ण विश्वासाने पुढे जायचे ठरवले आहे. गुलाबराव महाराजांच्या तत्त्वज्ञानावर सखोल अभ्यास करायचा आहे. करणार आहे. शंकराचार्य, रामानुजाचार्य, माधवाचार्य यांचेही तत्त्वज्ञान अभ्यासायचे आहे. महाराष्ट्रातला मधुराद्वैत संप्रदाय ...

साहित्य अकादमीप्राप्त डॉ. मधुसूदन पेन्ना यांची कृतज्ञता; 'लोकसत्ता' कार्यालयाला सदिच्छा भेट

गुलाबराव महाराजांचे तत्त्वज्ञान जगापुढे मांडण्याचे मी केवळ निमित्त ठरलो

प्रतिनिधी, नागपूर

भारतीय तत्त्वज्ञानाचे महान चिंतक प्रज्ञाचक्षू संत गुलाबराव महाराज यांच्या चरित्र व उपदेशांवर 'प्रज्ञाचाक्षुसम' हे संस्कृत महाकाव्य मी रचले. त्याला भारतीय साहित्य अकादमीचा पुरस्कार जाहीर झाला. परंतु हा गौरव केवळ माझा नाही तर तो संत गुलाबराव महाराजांच्या तत्त्वज्ञानाचा आहे. महाराजांचे चरित्र आणि शास्त्र 'प्रज्ञाचाक्षुसम' या महाकाव्यातून जगापुढे मांडण्यासाठी मी एक निमित्तमात्र ठरलो, अशा कृतज्ञ शब्दात डॉ. मधुसूदन पेन्ना यांनी आपली भावना व्यक्त केली. 'लोकसत्ता' कार्यालयाला दिलेल्या सदिच्छा भेटीदरम्यान ते बोलत होते.

डॉ. पेन्ना म्हणाले, मी मूळचा तेलंगणचा आहे. २००० साली नागपूरला नोकरीनिमित्त आलो. तेव्हा मला मराठी समजतच नव्हती. त्यामुळे इकडच्या संतांविषयी मला फारशी माहिती नव्हती. पण, आईकडून लहानपणी मी तुकाराम महाराज, ज्ञानेश्वरांच्या कथा ऐकल्या होत्या. महाराष्ट्र ही संतांची भूमी आहे. संत नामदेव, संत ज्ञानेश्वर, संत तुकाराम आदी संतांनी महाराष्ट्राच्या सामाजिक, आध्यात्मिक व साहित्य क्षेत्रामध्ये अमूल्य योगदान दिले आहे. या संत परंपरेतील एक देदीप्यमान व्यक्तिमत्त्व म्हणजे प्रज्ञाचक्षू संत गुलाबराव महाराज यांच्या काव्याशी माझा परिचय एका संशोधक विद्यार्थ्याचा निमित्ताने झाला. संस्कृत विद्यापीठाचे तत्कालीन कुलगुरू डॉ. पंकज चांदे यांच्या प्रेरणेने हळूहळू मराठी बोलायला, लिहायला लागलो. दरम्यान, माझ्याकडे पीएच.डी. करण्यासाठी एक विद्यार्थी आला. त्याने

'संत गुलाबराव महाराज' हा विषय निवडला होता. तेथून गुलाबराव महाराजांचे चरित्र व उपदेशाचा अभ्यास सुरू झाला. त्या विद्यार्थ्याची पीएच.डी. झाल्यानंतर दुसरा विद्यार्थी तोच विषय घेऊन आला आणि त्यांच्यासाठी म्हणून गुलाबराव महाराजांचे 'श्रीधरीयउच्चीष्टपुष्टी' हा भागवतावरील व्याख्येचा ग्रंथ अभ्यासाला घेतला. तेथून त्यांच्या तत्त्वज्ञानाविषयी गोडी वाढली. महाराजांच्या विचारांशी जसजसा परिचय होत गेला तशी त्यांच्या विचारांची महती कळत गेली. त्यांनी मांडलेले तत्त्वज्ञान, शास्त्र जगासमोर मांडण्याचा आपणही प्रयत्न करावा या उद्देशाने 'प्रज्ञाचाक्षुसम' हे संस्कृत महाकाव्य रचले गेले. महाकाव्यात उपदेश नसतात, मात्र, मी महाराजांच्या चरित्रासोबतच त्यांचे तत्त्वज्ञानावर आधारित उपदेश समाविष्ट केले. एकूण ८५० श्लोकांच्या या महाकाव्यात ४५० श्लोक चरित्राचे तर ४०० श्लोक आणि १८ सर्ग (चॅप्टर) तत्त्वज्ञानाचे आहेत. महाराजांना अवघे ३४ वर्षांचे लौकिक आयुष्य लाभले. या अल्प जीवनात महाराजांनी १३४ पुस्तके लिहिली. त्यांनी डार्विन व स्पेन्सर यांच्या सिद्धांतावर भाष्य केले. ज्ञानयोग, भक्तियोग, वेदांत, उपनिषदे, मानसशास्त्र, आयुर्वेद, ब्रह्मसूत्रे आदी विषयांवर लिखाण केले. महाराजांचे तत्त्वज्ञान जगापुढे आणण्यासाठी आपण निमित्त ठरलो. आई भारतीदेवी हिचा प्रभाव असल्यामुळे एका छोट्याशा खेड्यातून येऊन मी साहित्य अकादमी पुरस्कारापर्यंत मजल मारू शकलो. हा महाराजांचा आशीर्वाद आहे, असेही डॉ. पेन्ना म्हणाले.

संस्कृतवर कुणाची मक्तेदारी नाही

संस्कृत ही विशिष्ट जातीची भाषा आहे, हा गैरसमज आहे. जे लोक या भाषेवर स्वतःची मक्तेदारी सांगतात ते चुकीचे आहे. आज हा भ्रम दूर व्हायला लागला आहे. वेद, उपनिषद, पुराण, महाभारत, रामायण आदी रचना गैरब्राह्मणेतरांनीच केल्या आहेत. मी संस्कृतमध्ये पीएच.डी. करीत असताना, नेदरलॅण्डमध्ये संस्कृत प्रवासासाठी गेलो होतो. तेथे संस्कृतसंदर्भातील कार्य भारतापेक्षा जास्त मोठे आहे. जर्मन लोक तर संस्कृतला आपली मूळ भाषा मानतात आणि भारतीय वंश व जर्मन वंश हे एकच असल्याची त्यांची ठाम समजूत आहे, याकडेही पेन्ना यांनी लक्ष वेधले.

'प्रज्ञाचाक्षूसम'चा जगातही गौरव

कॅनडामध्ये जुलै २०१८ ला संस्कृत भाषेवर आंतरराष्ट्रीय परिषद झाली. तेथे मला कुणी बोलावेल, अशी अपेक्षा मुळीच नव्हती. मात्र, अचानक माझ्या नावाची निवड झाली. परिषदेमध्ये काव्य आणि शास्त्र असे दोन विषय मांडायचे होते. मी गुलाबराव महाराजांचे तत्त्वज्ञान ही संकल्पना मांडली. हे तत्त्वज्ञान लोकांना पटायला लागले. २०१८ ला डिसेंबर मध्ये हैदराबादला एक आंतरराष्ट्रीय परिषद झाली. तेथेही मी हाच विषय मांडला. २०१९च्या सुरुवातीला गुजरातच्या सोमनाथ ट्रस्टकडून संस्कृत पंडित म्हणून सुवर्ण पदक मिळाले. मला निरंतर भागवत आणि व्याख्यानामधून गुलाबराव महाराजांचे चरित्र लोकांपुढे मांडत राहिलो, असेही पेन्ना यांनी सांगितले.

लोकसत्ता Sat, 28 December 2019 https://epaper.loksatta.com/c/47364109

Courtesy - The Hitavada, Maharashtra Times & Loksatta

Brief Report of Vice-Chancellor's Diary

October, 2019

Date	Activity/Engagement Details
01.10.2019	12.30pm- Site visit & meeting with PWD En gineer, Finance Officer & University Engineer 2.30pm- Meeting with Prof. M. Penna, Dean & Dr. Kalapani Agasti, HoD 4.00pm- Meeting with the Officials of Akhil Bhartiya Vidhyarthi Parishad, Ramtek, Ref. Shri. Ram Farande - Administrative Activities
02.10.2019	Holiday-Mahatma Gandhi Jayanti-Visit to Wardha, Sevagram
03.10.2019	10.00am - Program on account of Mahatma Gandhi Jayanti in Academic Building 12.30pm- Vyakarana Workshop Valedictory function, Academic Building, Ref. Dr. H. Agasti 2.30pm - Meeting of Bord of Deans in Academic Building Administrative Activities
04.10.2019	10.00am to 11.30am - Special Lecture, Ph.D. Course Work 11.30am- Meeting with Dr. Dalai, Campus Director 12.00pm - Meeting with Registrar 12.30pm- Meeting with Dr. Gokhale, Dr. Chandratre, Director, Outreach & Dean, Dr. Bokare, PRO 1.00pm- Meeting with COE & Deputy Registrar, College Section 2.30pm - Meeting with Dr. Kalapini Agasti, HoD, Darshan Department Administrative Activities
05.10.2019	6.30pm - Publication of Book, Varnashramkand Part 7, Pradnyapathashala Mandal, Wai, Dist. Satara, Ref. Shri Anil Joshi, Jt. Secretary - 9766995904
07.10.2019	12.30am - Devimahatmya Project Submission, Shri. Shashikant Deshpande & Dr. Prasad Gokhale 1.00pm - Distribution of Dresses to Principal of Snehasadan School of Mentally Challenged Students 2.30pm- Joint meeting of Deans & HoDs, Academic Building Room No. 12
09.10.2019	12.30pm- Meeting of Unnat Bharat Abhiyana in Room No. 1, NEERI, Nagpur Administrative Activities at Nagpur
10.10.2019	10.00am-11.30am - Special Lecture - Ph.D. Course Work, Academic Building 11.30am- Meeting with Librarian 12.00am- Meeting with Architect Kukde & Dy. Engineer of University 2.30pm - AIOC Special Meeting - Ref. Dr. Harekrishna Agasti
11.10.2019	10.30am - Ph.D Viva-voce & Bhartiya Dharmashastra program of Dr. Dinesh Rasal & Shri.Yashodhan Sakhare Maharaj 11.00am - Visit of Student of B.Ed., M.Ed. Students to the University. 11.am-2.00pm- State Level Symposium, Dr. Pataskar, Dr. Rasal, Shri. Sakhare Maharaj, Alandi 2.30am- RUSA Projects Meeting, Ref. Shri. Vijayendra Pande
14.10.2019	Duty Leave - Invited as Special Guest for Conference on Oneness, Chinmaya Vidyapeetha, Cochin
15.10.2019	Duty Leave - Invited as Special Guest for Conference on Oneness, Chinmaya Vidyapeetha, Cochin
16.10.2019	2.00pm- Ph.D. Viva-voce, Yogashastra, Student- Shri. Devanand Sonar
17.10.2019	10.15am - Dr. Kirdi Sadar, HoD, Education Appointment for 5 minutes 10.20am - Dr. Renuka Bokare, PRO, Appointment for 5 minutes Meetings with all Administrative Departments - Full Day 10.30 am - Finance Section 11.30am - Exam Section 12.30pm - Director, Ramtek & Waranga Campus 2.30pm - PRO 3.00pm - Establishment Section 3.30pm - General Administration 4.00pm - Engineering, Secutiry, Computer & Sttistics Section
18.10.2019	Meetings of Administrative Departments 10.00am - Board of Planning & Development 11.00am - Academic Section 12.00pm - College Section 1.00pm - Library 2.30pm- Meeting with Cultural Coordinator - Dr. Nanda Puri & Dr. Parag Joshi 3.30pm- Meeting with Education Department
19.10.2019	11.00am- 3rd G.L.Sanghai Memorial Lecture, Maharashtra National Law University at Deshpande Sabhagruha, Civil Line, Nagpur 1.00pm-3.00pm - Meeting of AIOC with Sanskrit Lovers/Teachers/Professors in Nagpur in Naniwadekar Sabhagruha, Dhantoli, Nagpur Nag-Bengalore/16.35/Indigo
21.10.2019	Duty Leave - To sign MoU with Tata Consultancy Services for Sanskrit Promotion on ion platform at Bengalore
23.10.2019	11.30am - Meeting of Campus Directors, Waranga & Ramtek 2.30pm - AIOC Special Meeting - Ref. Dr. Harekrishna Agasti 4.00pm- Presentation of Lab Proposal by Education Department Administrative Activities
24.10.2019	10.30am - Meeting with Dr. Dalai, Campus Director, Ramtek 12.30pm- Meeting with Prof. Lalita Chandratre, Director, Outrich & Dr. Amol Mandekar, Director, Skill Development
25.10.2019	8.00am - Dhanwantari Jayanti Program at Nagpur Dr. Mamtani Administrative Work
31.10.2019	UGC Expert Committee meeting in Delhi

November, 2019

Date	Activity/Engagement Details
01.11.2019	Duty Leave - Meeting of Expert Committee for Development of Sanskrit in UGC, New Delhi
04.11.2019	Administrative work 11.00am- Meeting with Registrar & Establishment Section 12.30pm- Meeting with Controller of Examination 3.00pm- Meeting with Finance & Accounts Officer
05.11.2019	11.00am - Meeting of Scholarship with Campus Director & Scholarship Section 12.30pm- Meeting of AIOC with Prof. Madhusudan Penna & Jt. Secretaries 2.30pm - Meeting of Board of Deans, Academic Building 3.00pm - Meeting of OSM, Ref. Shri Rajiv Ranjan Mishra
09.11.2019	Headquarter Leave - New Delhi - Sanskrit Bharati Vishwa Sanskrit Sammelan
10.11.2019	Headquarter Leave - New Delhi - Sanskrit Bharati Vishwa Sanskrit Sammelan
11.11.2019	Duty Leave - New Delhi - Sanskrit Bharati Vishwa Sanskrit Sammelan
13.11.2019	10.30am- Meeting with Director of Vistar Seva Mandal 11.00am- Meeting with Dr. Renuka Bokare, PRO Administrative Activities 2.30pm - AIOC Special Meeting - Ref. Dr. Harekrishna Agasti
14.11.2019	10.00am- Meeting with Registrar 10.30am- Meeting with Dy. Registrar, Academic Administrative Activities
15.11.2019	11.00am - Meeting with Deputy Engineer for RUSA Committee Visit Administrative Activities
16.11.2019	Duty Leave - Delhi for AIOC Work in ICPR and other Institutes
17.11.2019	Headquarter Leave - Delhi for AIOC Work in ICPR and other Institutes
18.11.2019	10.30am- Meeting with Controller of Examination 11.30am- Meeting with Deputy Engineer and Architects Administrative work
19.11.2019	RUSA Committee Visit 3.00pm - Chaired Joint Meeting of Deans & Chairmen of Board of Studies Administrative work
20.11.2019	11.00am- Visit to Waranga Campus Administrative work 4.00pm- Chairman & member of Board of Studies - Dr. Bhau Dandade, Dr. Indurkar & Dr. Bokare
21.11.2019	10.30am- Meeting with Deputy Engineer & Architect Shri Pandharipande 11.00am- Meeting with Registrar, CoE & Finance & Accounts Officer 2.00pm - Ph.D. Viva-voce, Vedang Jyotish
22.11.2019	Administrative Activities 4.00pm- Meeting with Chairman & Members of Board of Studies
23.11.2019	11.30am - Inauguration of T 20 Krida mahotsava of KKSU, Dept. of Physical Edu. RTM Nagpur University. 6.30pm- Late Shri & Late Smt. Bharade Memorial Lecture of Shri. Shrish Devopujari- Sanskrit Bhashechi Aadhunik Yugatil Prasangita at Gruhini Samaj Sabhabruha, Professors Colony, Hanuman Nagar, Nagpur-9
25.11.2019	10.30am- Meeting with Local Scretarry, AIOC - Prof. Madhusudan Penna 11.00am- Meeting with Dr. Prasad Gokhale, Coordinator, Extension Services & Dr. Jayawant Choudhary, D.S.W. 11.30am- Meeting with Deputy Engineer & Guest Hours Architect Mr. Kukde 2.30pm - AIOC Special Meeting - Ref. Dr. Harekrishna Agasti Administrative work
26.11.2019	11.00am - Photosession with Student - Ref. Dr. Daware Sir 11.30am- Meeting with Teaching Staff of Education Dept. for Conference on 20 December, 19 Administrative work
27.11.2019	10.30am- Meeting with Dy. Engineer of University & PWD Engi. Meeting of Shulka Nirdharan Samiti & Scholarship Section with Hon'ble VC Sir 3.00pm - Visit to AIOC Venue - Suresh Bhat Sabhagruha & Smruti Bhavan, Reshim Bag, Nagpur Administrative work
30.11.2019	11.00am- Meeting in Pune University, Chhatrapati Shivaji Maharaj Sabhagruha, SPPU, Pune under Chairmanship of Secretary, Higher & Technical Education, Govt. of Maharashtra

December, 2019

Date	Activity/Engagement Details
02.12.2019	Duty Leave, BEST Innovation University - Annual International Innovation and Creativity Conclave at Lalit Ashok, Bengalore
03.12.2019	11.00am- Program, Jagtik Apang Din, Dr.S.B.Varnekar, Hall, Ramtek-Ref.Mrs.Kalyani Deshkar,AR 1.00pm- Appointment given to Mr. Anil Kumar, Hydrabad, Personal Work, Ref. Dr.Parag Joshi 2.30pm- Appointment given to Shri. K.K.Joshi, Akola, Issue of revival of B.Ed. College, Akola 3.15pm- Appointment with Shri. Prabhakak Kalame, Indian Paramedical Institute, about NIT Building - Ref.9834724855
04.12.2019	10.15am- Inauguration-Three Day Seminar on 'New research Frontiers' at Ramtek 12.00pm- Meeting with University Internal UBA-Coordinator in NIT Office of KKSU, Sitabuldi, Nagpur, Ref. Dr. Marathe Sir, 3.00pm- Unnat Bharat Abhiyan meeting at Vidrabha Vaidhanik Vikas Mandal, Nagpur Administrative work
05.12.2019	Sessions of above Seminar 11.00am- Meeting of Building Construction Committee at Ramtek 12.00pm- Meeting of Purchase Committee at Ramtek 12.30pm- Meeting of Finance Committee at Ramtek 3.00pm- Emergent Meeting of Board of Planning & Develoment 3.30pm- Meeting of Board of Deans, Administrative Building 4.30pm- Meeting for IUMS with Registrar, COE & Shri. Mishra Administrative work
06.12.2019	Administrative work 11.00- Meeting with Registrar 12.00pm- Meeting with OSD 1.00pm- Meeting with CoE regarding AIOC 4.00pm - Valedictory function of Three Day Seminar on 'New research Frontiers' at Ramtek
07.12.2019	2.30pm- IQAC Meeting at Ramtek Administrative work
09.12.2019	10.30am- Ph.D. Viva-voce, Education 12.00pm - Meeting with Dr. Amol Mandekar, Director, Physical Education & Sports 2.30pm - Meeting with Regisrar & Assistant Registrar, Establishment Section 3.30pm - Meeting with Finance Officer & RUSA AG Audit Team Administrative work
10.12.2019	11.00am- Meeting in Raj Bhavan at Mumbai Meeting Cancelled- Postponed to 12.12.2019 International Conference
11.12.2019	11.00am- Meeting of Management Council at Ramtek 3.30pm- Meeting with Dr. Bhau Dandade & Dr. Amba Kulkarni Administrative Work
12.12.2019	11.00am- Meeting in Raj Bhavan under Chairmanship of Hon'ble Governor regarding IUMS & MIS
13.12.2019	10.30am- Meeting with Registrar Administrative work 4.00pm- Interview with Hitavada, English Daily, Shri. Phanshikar at Hotel Tuli Imperial, Nagpur Ref. Dr. Bokare PRO
14.12.2019	AIOC Meeting at NIT, Nagpur Office
15.12.2019	Meeting with Shri. Nitin Gadkari
16.12.2019	Duty Leave- Workshop on Assessment and Accreditation at NAAC, Bengalore
17.12.2019	Duty Leave- Workshop on Assessment and Accreditation at NAAC, Bengalore
18.12.2019 19.12.2019	10.30am- Meeting of BPD for Final Scrutiny of Proposals for affiliation to be forwarded to State Government 11.00am- AIOC Meeting with all Coordinators (Full Day) 12.00pm- Appointment Given to Shri Narendra Rathod, Principal, Administrative Service Degree College Administrative work 10.30am- Emergent Meeting of Management Council 11.00am- AIOC Meeting with all Coordinators (Full Day) 11.30am- Meeting with Mrs Anagha Ambekar madam, Asst. Professor, Education 12.00pm- Meeting with Dr. Rajashree Meshram Madam, Asst. Professor, Education Administrative work 6.30pm- Raj Bhavan, Nagpur, (At Home Reception)
20.12.2019	10.30am- Ph.D. Viva-Voce- Education 11.00am- 36th Convocation of SGB Amravati University, Amravati 4.00pm- Opening of RCI of Vidarbha Region Under UBA at SGB Amravati University, Amravati Education Conference - Dr. Rajashree Meshram (Left for Mangalore for attending Guruji at Manipal Hospital on emergency, leave application sent by mail)
22.12.2019	Duty Leave - for Sri Lanka visit
23.12.2019	Duty Leave - for Sri Lanka - International Conference on Sanskrit & Eastern Studies, University of Kelaniya
24.12.2019	2.30pm - AIOC Special Meeting - Ref. Dr. Harekrishna Agasti - travel day.
25.12.2019	RSKS Agartala Campus-As Expert Resource Person for Orientation Program
27.12.2019	11.00am - Meeting with Board of Planning & Development Section Administrative work in Ramtek
28.12.2019	4th Saturday-Holiday AIOC preparation at NIT office, Nagpur
30.12.2019	At Nagpur office for AIOC work
31.12.2019	10.30am - Meeting with Deputy Engineer 12.00pm - Meeting with Registrar 1.00pm - Meeting with Finance Officer Administrative work

On Completion of Two years in Office...

Hon'ble VC Prof. Shrinivasa Varakhedi has successfully completed Two years of his tenure as a Vice Chancellor. On this ocassion & forthcoming All India Oriental Conference which is scheduled in January 2020,**Shri. Vijay Phanshikar sir** - an Erudite Editor of The Hitavada, Nagpur has taken a Special Interview of VC sir.

Courtesy - The Hitavada, 14.12.2019

'Eastern norms needed for oriental studies'

■ By Vijay Phanshikar

WHEN the 95-year-old Professor Satyavrat Shastri, the only Bharatiya Dnyanpeeth Award winner in Sanskrit, attends the All India Oriental Conference from January 10 to January 12, 2020, at Nagpur, he will add special value to the event that will complete 100 years of its existence.

Many such scholars of impeccable reputation and contribution to Orientology will grace the conference that President Ram Nath Kovind will inaugurate and launch a fresh search of meaning of the comprehensive subject in the contours of changing scenario of oriental studies.

As he elaborated upon the significance of the conference, Dr. Srinivasa Varakhedi, Vice Chancellor of Kavikulguru Kalidas Sanskrit University at Ramtek and the Chairperson of

Dr Srinivasa Varakhedi

the Reception Committee, said that the event might mark a deep scrutiny of the current norms of study of orientology and might offer newer definitions of norms for scholastic consideration.

In an exclusive interview with 'The Hitavada' on Friday, Dr. Varakhedi said, in effect, that time had come to reinvent the norms and make the scrutiny of oriental studies more eastern-centric rather than continuing with the occidental (western) methodology that has often dominated the subject.

"Of course, there may not be any specifically-worded resolution to this effect, but my effort will be to offer to the iconic scholars attending the conference the idea to ponder over if truly oriental norms of study could be evolved and implemented in due course of time," said Dr. Varakhedi, who is himself a scholar of international repute with special focus on

(Contd on page 2)

'Eastern norms needed for oriental studies'

(Contd from page 1)

Nyayashastra.

Explaining his point of view further, Dr. Varakhedi said, in effect, that Oriental studies were dominated by methods introduced by westerners who were sincere in their effort to accumulate eastern knowledge. However, in doing so, they followed their own methodologies, which many Indian and eastern scholars found good enough. "However, there are fundamental differences between the oriental and occidental methods of study, which may even impede proper understanding of the subject in the changing Indian context of today," he added.

This conference has been a useful platform for discussing issues of collective interest in orientology. It has allowed scholars to come together every two years to deliberate on trends and traditions of studies of eastern subjects that include languages such as Sanskrit, Pali, Prakrit, Persian, Arabic among others. Eastern philosophies, sciences, life-sciences, cultures, arts and literatures also come under the oriental canopy. Ancient history, archaeology, architecture, manuscriptology also are integral parts of this vast domain of knowledge. More importantly, "this time, we have added studies of Marathi language and Marathi *sanskriti* -- culture -- to the spread. One very interesting addition is Sanskrit journalism of

which Nagpur used to be a national hub once upon a time because the conference is to be held in Nagpur for the first time," Dr. Varakhedi said.

Such a vast theatre range of human comprehension needs newer norms, newer forms that would suit the oriental needs, he added.

Dr. Varakhedi agreed with the suggestion that India is getting transformed into Bharat, which is an entirely different and current idea. In the light of this change, the need is being felt all the more that western parameters need to be changed and oriental studies be conducted on the basis of eastern norms. Oriental studies have a fairly large extent of subjective comprehension of issues, whereas the occidental norms have a greater part of what they describe as objectivism.

"But I also have an important point to make here. Even as we launch inquiry into oriental studies with our own norms, we also need to get involved in exploration of occidental subjects from our own point of view. That would make our search of knowledge more complete," Dr. Varakhedi stressed.

The energetic Sanskrit and oriental scholar communicates in a low but firm intonation. He speaks fine Hindi and English, and as if makes effort not to dominate the conversation with his expertise in Sanskrit. True, Sanskrit quotations appear easily sprinkled in the dialogue with him. Yet, the medium of interaction is mostly Hindi made melodious with use of Sanskrit expressions. He is a busy man, travelling to places and events that may have promotion of Sanskrit education involved. Despite such a tight schedule, Dr. Srinivasa Varakhedi has an easy, unhurried manner.

Dr. Varakhedi has specific, well-formed views on Sanskrit. "I reject the idea of Sanskrit as *janani* (giver of birth) of most languages. My idea is that Sanskrit is the *mata* (mother) of all languages, nursing them in rich expression and tradition. I do not believe that other languages have descended from Sanskrit. Much to the contrary, they have ascended from Sanskrit. I also believe that when a language is enriched by *sanskaar*, it becomes Sanskrit (that is well-rounded and enriched).

His broad-mindedness has made Dr. Varakhedi a much-wanted Sanskrit scholar with unconventional views.

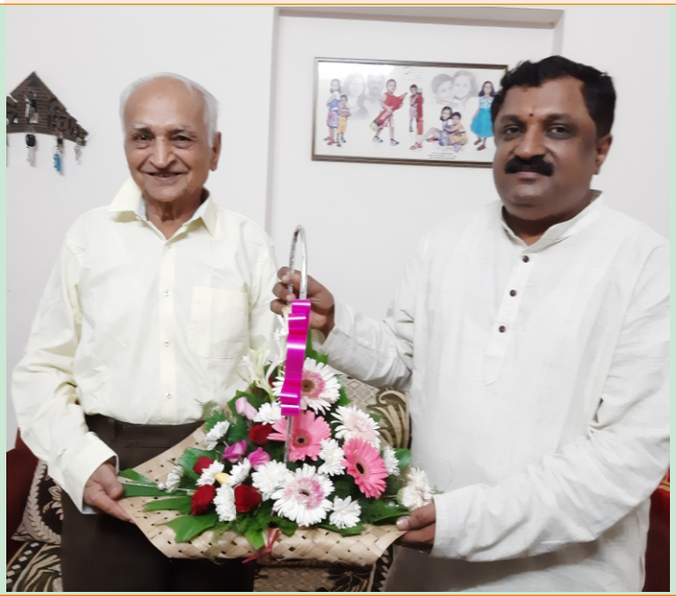

Dialogue with Scholar....

Hon'ble VC **Prof. Varakhedi** felicitating well-known Marathi Scholar **Dr. Madhukar Ramdas Joshi (M.R. Joshi).** Dr. Joshi is an eminent Scholar of Marathi Saint Literature and has vast experience in Textual Criticism, Manuscriptlogy and Manuscript editing. Hon'ble VC sir visited his residence and interacted with him and also gone through his huge collection of books on Sanskrit and Marathi. He specially looked over the various **Tika on Abhijnyana Shakuntalam** in his collection.

Courtesy - The Hitavada

Kavikulguru Kalidas Sanskrit University honoured with Auropath Global Award

■ The award was given at the hands of Chief Minister of Chhattisgarh Bhupesh Baghel at a function held in Raipur

■ **Staff Reporter**

KAVIKULGURU Kalidas Sanskrit University (KKSU), Ramtek, has been honoured with prestigious Auropath Global Award 2019, by Auropath, organisation working in association with Shri Aravind Society, Puducherry.

The Sanskrit University has been selected as Best Upcoming University. The award was given at the hands of Chief Minister of Chhattisgarh Bhupesh Baghel, during a function held at Hotel Sayaji, Raipur, on Saturday.

The Auropath Global Awards are given to universities, colleges, schools and their teachers for excellence in different fields.

Dean Prof Nanda Puri, Registrar Prof Vijaykumar, Prof Kavita Hole, Finance and Accounts Officer Dr Ramchandra Joshi, Ramtek premises Director Dr Hrushikesh Dalai were present at the function.

Vice-Chancellor of KKSU Dr Shrinivasa Varakhedi has stated that the award is a big encouragement for the University, which has excelled in different field during last two years. This is result of the success in academic, research, extension and performance of teachers and students at national and international levels.

Various projects implemented by the University and facilities provided for the teachers and students have also contributed to the success of the University, added Dr Varakhedi .

A team of KKSU receiving the award at the hands of Chhattisgarh Chief Minister Bhupesh Baghel (centre) at a function held in Raipur.

Editor
Dr. Renuka Bokare
Public Relations Officer
Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek

Advisory Committee
Prof. Shrinivasa Varakhedi, Hon'ble VC
Prof. Nanda Puri, Prof. Madhusudan Penna,
Prof. C.G. Vijayakumar, Prof. Lalita Chandratre, Prof. K. K. Pandey

Published by
Prof. C.G. Vijayakumar
Registrar (I/C)
Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek

Designed by - **Prof. Bhau Dandade,** Principal, CISFA,Nagpur
Umesh Patil, K.K.S.U., Ramtek

Kavikulguru Kalidas Sanskrit University, Administrative Building, Ramtek, Mouda Road, Ramtek (Dist. Nagpur), Maharashtra. Ph.: 07114-255549
website-www.kksanskrituni.digitaluniversity.ac E-mail: registrar@kksu.org